

Chattar las infurmaziuns senza sfegliar

Las Annalas possedan uss in register online

■ (anr/fa) Dapi l'onn 1886 publitgescha la Societad Retorumantschias «Annalas». Dapi gievgia sunter mezdi exista sin www.annalas.ch in register da tut il cuntegn dals 122 toms cun bundant 30 000 paginas.

Avant 125 onns è vegnida fundada la Societad Retorumantscha (SRR). «En il center da las intenziuns dals fundatur da lez temp steva cunzun la promoziun da la publicaziun da texts rumantschs», ha ditg *Cristian Collenberg*, president da la SRR, ier a chaschun da l'orientaziun dals meds da massa a Cuira en las localitads da l'Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun (DRG). L'emprim tom da sia periodica scientifica, las «Annalas», ha edì la SRR l'onn 1886. «Fin al di d'oz èn cumparidas 122 Annalas cun in volumen total da passa 30 000 paginas», ha'l cuntinuà, «i sa tracta da texts litterars, tractats scientifics e scientific-populars davart lingua e cultura rumantscha.» Singuls auturs han scrit lur contribuziuns er en tudestg u en franzos.

Ina schelta dad «Annalas» da l'onn 1886 fin al di d'oz.

FOTO F. ANDRY

Basegn d'in register gia vegl

Da temp en temp fascheva la SRR registers da las Annalas. Quai deva mingamai in stampat cun in'ediziun limitada. «Sunter il svilup enorm da l'informatica è la situaziun dentant sa midada radicalmain», ha punctuà il president da la SRR, «tuttenina datti tut autras pussaivladads.» Uschia è naschida l'idea da crear in register electronic da tut quel stgazi rimnà durant ils ultims 125 onns en ils 122 toms da las Annalas. «Nus avain gi la fortuna ch'ina persuna commembra da la SRR s'ha declerada pronta da sa metter a la lavur per crear quest register electronic.» Quella persuna che vul restar anonima ha lavurà tshintg onns vi da quest project, legiond las contribuziuns e definind las categorias da registraziun.

Tschertga da temas ed auturs

Duri Denoth, expert per informatica, ha alura preparà las 26 000 endataziuns per la publicaziun online. Ensemen cun *Ursin Lutz*, il responsabel da l'Institut dal DRG per la realisaziun da quest project, ha'l preschentà il register online ch'ins chatta sin la pagina d'internet www.annalas.ch. «Per survegnir reacziuns e propostas per meglieraziuns ha ina grupp d'experts gia lavurà cun noss register», ha ditg *Duri Denoth*, «nus avain resguardà lur propostas e fatg las correcturas.» El ha demonstrà co ch'ins lavura cun il register: Igl èn inditgads «Artitgels», «Auturs», «Annalas» ed in «Index». Sch'ins avess interess da chattar p. ex. ina contribuziun davart il Parc Naziunal Svizzer (PNS) han ins pliras pussaivladads: Tant pro artitgels sco era

en l'index chattan ins cun scriver «parc nazional» l'artitgel «Il Parc Naziunal sün terra ladina» da *Steivan Brunies*, Basilea. Quel artitgel cumenza cun ils plets «L'istorgia del disvilup dell'umanited ais identical al combat traunter las duos possaunzas natüra e cultura. Nel momaint cha l'uman inventet la prüm'arma, construit la prüm'üsaglia, s'impatrunit del fò, cumanzet sieu combat cun las forzas della natüra, las que-las el consequaintamaing tscherchet da suottameter a sieu volair.» La contribuziun da *Brunies* sa chatta en las Annalas 32 cumparidas l'onn 1918, sin pagina 43 fin 70. «Quels che han interess da leger u schizunt fotocopiar l'artitgel menziunà pon far quai en la Biblioteca chantunala a Cuira u en autras, sco p. ex. en la biblioteca dal museum a -

Scuol, u naturalmain era en l'Institut dal DRG», ha infurmà *Ursin Lutz*.

Terminà mo l'emprima fasa

«Quai che vegn realisà oz è mo in'emprima fasa, ella lubescha ina tschertga generala plitost a la surfatscha, en ina segunda fasa che vegn terminada durant il proxim onn vegnan ins a realisar correcturas che s'imponan or dal diever pratic», ha *Cristian Collenberg* dà in sguard vers il futur, «ma la finamira per propi è da pussibilitar ina tschertga avanzada che permetta d'exploitar il material en ina moda fitg differenziada.» Il proxim project pudes esser la digitalisaziun da tut las Annalas.

Il register electronic chattan ins en l'internet www.annalas.ch